

Maatilan riskienhallinnan arviointityökalu

ProAgria
Etelä-Pohjanmaa

MAATILAN VARAUTUMINEN -HANKE

Sisältö

Hallitse riskit, panosta turvallisuuteen ja jatkuvuuteen!	3	Koneiden ja laitteiden toimintavarmuuden turvaaminen	23
1. YHTEYSTIEDOT	4	Varaosat	23
Tilan yhteystiedot	4	Laiterikkojen hallinta	23
Tärkeät yhteystiedot poikkeustilanteisiin	5	Tuotantoautomaatiikan häiriövarmennus	23
2. HENKILÖRISKIEN HALLINTA	7	Polttoaineet	23
Miten tilalla on varauduttu vakaviin uhka- ja häiriötilanteisiin?	7	4. TOIMINNAN JA YMPÄRISTÖN TURVAAMINEN	24
Maatilan työturvallisuus	8	Tietoturva- ja kyberturvallisuuden lisääminen	24
Jaksaminen ja palautuminen maatilan töistä	10	Tärkeät perusasiat tietoturvan ylläpitämiseksi tunnuksien ja salasanojen osalta	24
Asiakirjat ja valtuutukset	11	Tehtävälista tietoturvan parantamiseksi	25
3. TUOTANNON RISKIEN HALLINTA	13	Tietoverkon varayhteys	25
Veden saannin varmistaminen häiriötilanteissa	13	Tilan valvonta ja vartiointi	28
Sähkön saannin varmistaminen katkoksissa	14	Polttoaineen ja muiden vaarallisten aineiden varastointi	29
Varavirran tuottaminen	15	Valmius nopeaan saastelaskeumalta suojautumiseen	30
Aurinkosähköjärjestelmän turvallisuus	16	5. KATSE PALOTURVALLISUUTEEN	31
Kotieläintuotannon riskeihin varautuminen	19	Kokoontumispaikat ja sisätiloista poistuminen	31
Eläintautiriskien hallinta normaalitilanteissa	19	Sammuus ja pelastusvalmius	32
Eläintautiriskien hallinta poikkeavissa tilanteissa	19	Paloturvallisuuden huomioiminen jokapäiväisessä toiminnassa	33
Eläinten välillä tarttuvat taudit	20		
Kuivikkeiden saannin varmistaminen	20		
Kaivoveden puhtauden varmistaminen	20		
Kasvintuotannon riskeihin varautuminen	21		
Lannoitteet	21		
Sääriskeihin varautuminen	21		
Kasvitautilriskin hallinta	22		

TEKIJÄT

Maatilan varautuminen -hanke
ProAgria Etelä-Pohjanmaa, syyskuu 2023
Julkaisun on koonnut Mari Viljanmaa
Taitto ProAgria Keskusten Liitto, graafiset palvelut
Kannen kuva Plugji

Hanketta on rahoittanut

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hallitse riskit, panosta turvallisuuteen ja jatkuvuuteen!

Maatilan riskienhallinnan arviointityökalu on laadittu helpottamaan tilan itsenäistä riskienhallintaa. Kartoituksessa käydään läpi sekä maatilan ulkopuolelta tulevia uhkia että tilan sisäisiä riskejä.

Käy läpi väittämät ja merkitse kuhunkin kohtaan havaitsemasi tilanne tilallasi.

Kunnossa = Asiaan on kiinnitetty jo huomiota ja kyseistä tapaa noudatetaan säännönmukaisesti.

Puute = Asia on joko kunnossa vain osittain tai ei ollenkaan ja sen kuntoon saattaminen vaatii toimenpiteitä.

Mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet.

Jos väittäjä ei koske tilasi toimintaa, jätä se huomiotta tai viivaa kohta ylitse.

Alleviivaa kohdat, joihin on puututtava ensi tilassa ja laita ne tärkeysjärjestykseen. Kaikkea ei voi korjata heti, mutta asia ja askel kerrallaan saat tilasi riskienhallinnan kuntoon, ja varautumisesta tulee osa ajattelua ja päivittäistä rutiinia. Voit aloittaa aineiston läpikäymisen kohdasta, joka tuntuu helpoimmalta ja tärkeimmältä oman tilasi kohdalla.

On tärkeää sekä suunnitella varautumisen toimenpiteet että harjoitella ne sujuvaksi käytännössä. On edullisempaa ja tehokkaampaa käyttää aikaa ja panoksia ennakointiin ja varautumiseen kuin korjata toteutuneita riskejä.

Lue lisää riskienhallinnan vaiheista:
pk-rh.fi/riskienhallintaprosessi.html

1. Yhteystiedot

SIJOITA TIEDOT
KAIKKIEN
NÄHTÄVILLE

Tilan yhteystiedot

Maatalousyrittäjän nimi

Tilan nimi

Osoite

Puhelinnumero

Karttakoordinaatit

VARMISTA
KIINTEISTÖN
OSOITENUMERON
NÄKYVYYS
TIELLE!

112-sovellus ladattuna puhelimeesi antaa suoraan koordinaattitiedot hätäkeskukselle.

Tärkeät yhteystiedot poikkeustilanteisiin

SIJOITA TIEDOT
KAIKKIEN
NÄHTÄVILLE

112

Sairaankuljetus, palokunta, poliisi

Lähin defibrillaattori eli sydäniskuri sijaitsee

Myrkytyskeskus

Välitä viljelijästä -yhteyshenkilö

Päivystävän palomestarin numero

KULOTTAMISESTA
TULEE ILMOITTA
PELASTUS-
LAITOKSELLE
ENNAKKOON.

Ilmoitusvelvollisuus koskee myös muuta tulenkäyttöä, josta muodostuu merkittävä määrä savua.

	KUNNOSSA	PUUTE
Toimivatko alla olevat tiedonsaantikeinot tilan ulkopuolelta tulevassa häiriötilanteissa?		
Viranomaisten ja palveluntuottajien viestintäkanavat		
Sähkö- ja tietoliikenne häiriökartat		
Häiriöilmoitukset		
Vaaratiedotteet ja väestöhälyttimen kuuluvuus		

Tärkeät yhteystiedot poikkeustilanteisiin

Eläinlääkärit

Eläinkuljetus

Teurastamon yhteystiedot

Meijerin yhteystiedot

Menehtyneet eläimet

Maaseutuviranomainen

Lomituksen yhteyshenkilö

Tilan varahenkilöt, kuten naapuriapu
tai yhteistyökumppanit

Kriittiset urakoitsijat, kuten maan-
rakennustyöt

Sähköyhtiön vikailmoitus

Kiinteistön sähkömies

Vesilaitoksen vikailmoitus

Lämpölaitoksen vikailmoitus

Tilan tietoturvapalvelu

Vakuutusyhtiö, vahinkotarkastaja 24/7

2. Henkilöriskien hallinta

Miten tilalla on varauduttu vakaviin uhka- ja häiriötilanteisiin?

	KUNNOSSA	PUUTE
Naapuriavun hälyttäminen on suunniteltu ja sovittu, esim. tilojen yhteinen WhatsApp-hälytysryhmä.		
Tilan varahenkilöt on nimetty, perehdytetty ja tarvittavat valtakirjat on tehty.		
Kirjalliset toimintaohjeet on laadittu ja helposti saatavilla tilapäisen työvoiman tueksi.		
Tärkeiden yhteistyöyriytysten palvelut on varmistettu myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.		

Alkusammutuskoulutus, pvm _____

Ensiapukoulutus, pvm _____

Tulityökorttikoulutus, pvm _____

Muut turvallisuuskoulutukset,
mitkä, pvm _____

_____

_____

_____

Maatilan työturvallisuus

Yrittäjä on vastuussa niin omasta kuin henkilökuntansa työturvallisuudesta. Maatilayrittäjän tehtävä on huolehtia työvälineiden turvallisuudesta, suojavarusteista ja opastaa henkilöstö tapaturmia ennalta ehkäiseviin työtapoihin.

	KUNNOSSA	PUUTE
Tilalla on työterveyshuoltosopimus. 		
Tilan avainhenkilöiden lakisääteiset henkilövakuutukset ovat ajan tasalla.		
Avainhenkilöillä on henkilökeskeytysvakuutus sairauden tai tapaturman aiheuttaman työkyvyttömyyden varalle. 		
Tilalla työskentelevät henkilöt on perehdytetty riittävän hyvin työtehtäviinsä.		
Tilalla on ensiapuvalmius, joka on tarpeeksi kattava työn luonteeseen nähden.		
Ensiapuvälineet sijoitettu helposti saataville ja sijainti on merkitty selkeästi.		
Tilojen käyttö on rakennusluvan mukaista.		
Nousu- ja kattotikkaat ovat kunnossa ja ne on kiinnitetty pitävästi.		
Liete- ja lantakourujen ritilät ja kannet on turvallisesti kiinnitetty.		
Lietesäiliöiden ympärillä on suoja-aidat (korkeus min. 1,5 m).		
Lietesäiliöiden ja likakaivojen kannet ovat kunnossa ja paikallaan.		
Hakevaraston riittävän ilmanvaihdon järjestäminen tilassa työskenneltäessä on ohjeistettu häikävaaran vuoksi.		
Kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet on tulostettu ja helposti saatavilla.		
Lisälämmittimet ja muut tilapäiset laitteet ovat olosuhteisiin soveltuvia.		
Sähkölaitteissa on asianmukaiset kytkennät ja niiden kunto tarkastetaan säännöllisesti.		
Painavat esineet (irraliset paripyörät yms.) on tuettu kaatumiselta.		

 Sopimus työterveyden huollosta kannattaa tehdä, vaikka tilalla ei olisikaan ulkopuolista työvoimaa.

 Henkilökeskeytys on maatilavakuutuksen lisäturva. Tarkista oma turvasi vakuutusyhtiöstä.

jatkuu

	KUNNOSSA	PUUTE
Kulkureiteille on varattu hiekkaa liukkauden torjuntaan. 		
Turvallitteiden kunnossapito-ohjelmat ja päiväkirjat ovat ajan tasalla.		
Työskentelytilojen valaistus on riittävä.		
Koneiden kanssa työskennellessä ei oteta turhia riskejä, vaan huolehditaan käytön turvallisuudesta.		
Koneita ajaessa pidetään huolta riittävästä tauoista.		
Eri tasoilta toiselle siirryttäessä käytetään portaita ja tikkaita, vältetään hyppimistä.		
Suojautumista vaativiin työtehtäviin on käytettävissä asianmukaiset varusteet:		
- suojalasit		
- turvakengät		
- suojakäsineet		
- kypärät		
- kuulonsuojaimet		
- hengityksensuojaimet		
- valjaat		
- suojahaalarit		
Mahdolliset korjattavat puutteet ja omat huomiosi tilan työturvallisuudesta:		

TYÖSSÄ SAA
KÄYTTÄÄ VAIN
CE-MERKITTYJÄ
SUOJAIMIA.

 Vuonna 2022 maatalousyrittäjien keskuudessa sattui 773 liukastumistapaturmaa. Määrä on 22 % kaikista maatalouden työtaturmista. Liukastumisista 75 % aiheutti parista päivästä yli vuoden kestävästä työkyvyttömyyttä. (Lähde: Mela)

Työskennellessä vältetään riskiä joutua puristuksiin. Koneita traktoriin kiinnittäessä sammutetaan traktori ja varmistetaan ettei nostolaitteet nouse ilman omaa ohjausta.

Jaksaminen ja palautuminen maatalan töistä

Työkyky on elämänmittainen prosessi. Sen vuoksi työkykyä kannattaa arvioida säännöllisesti. Voit vastata testiin esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa, niin huomaat, mihin suuntaan työkykysi kehittyy.

Viljelijän työkykymittari on maatalousyrittäjille suunnattu maksuton työkyvyn arvioinnin työkalu. Se koostuu kymmenestä kysymyksestä, joiden avulla oman työkyvyn eri osa-alueita voi arvioida ja vertailla suhteessa muihin maatalousyrittäjiin. Vastausten perusteella muodostuu yksilöllinen palaute, jossa huomioidaan maataloustyön erityispiirteet. Palautteen avulla voi oppia ja ymmärtää lisää omasta työkyvystä. Testi ohjaa myös hyödyntämään maksuttomia työkykyä tukevia palveluita. Viljelijän työkykymittari on Maatalousyrittäjien eläkelaitos Melan Välitä viljelijästä -projektin tuottama työkyvyn tuen palvelu maatalousyrittäjille.

Testaa itsesi: tykymittari.mela.fi

Omat hyväksi havaitut keinot työstä palautumiseen:

TESTAA TYÖKYKYSI
VERRATTUNA MUIHIN
MAATALOUS-
YRITTÄJIIN!

Asiakirjat ja valtuutukset

Juridiset asiakirjat, kuten testamentti, avioehto ja edunvalvontavaltakirja turvaavat maatilän jatkuvuuden avioeron, vakavan sairastumisen tai kuoleman jälkeen.

Lakiasioissa varautumisen merkitys korostuu, sillä asiakirjat tulee laatia etukäteen, eikä kriisin ollessa käsillä. Valtuutusten avulla varmistetaan, että esimerkiksi tukihaku tulee ajallaan hoidetuksi tilan ulkopuolisen asiantuntijan toimesta.

	KUNNOSSA	PUUTE
Tilan omistajat ovat laatineet testamentin ja sitä päivitetään ajantasaisuuden varmistamiseksi.		
Aviopuolisoiden välillä on tarvittaessa avioehto.		
Sopimus avioeron varalta (osituksen esisopimus) / sopimus avoeron varalta eli puolisoilla on yhteinen sopimus, miten omaisuus jaetaan, jos liitto päättyy eroon.		
Edunvalvontavaltakirja on laadittuna siltä varalta, että asianomainen ei pysty itse hoitamaan vastuitaan.		
Jos tila on yhteisomistuksessa kahdella tai sitä useammalla henkilöllä on heillä ajantasainen, kirjallinen osakas- tai yhtymäsopimus.		
Suomi.fi -valtuutus 		
Vipu-valtuutus on myönnetty varahenkilölle.		
Valtakirja sijaisavun hakemiseksi on annettu esimerkiksi omalle puolisolalle.		
Maa- ja metsätalouden pankkitilin käyttöoikeus on kaikilla osakkailla.		
Mahdolliset korjattavat puutteet ja omat huomiosi maatilasi valtuutuksista ja tärkeistä asiapapereista:		

 Kuolemantapauksessa henkilön asiointioikeus päättyy. Maatilalla tulisi olla vähintään kahdella henkilöllä asiointioikeudet maaseutuhallinnon sovelluksiin, että käsillä olevat sähköiset tehtävät voidaan hoitaa ja välttyä tuenmenetyksiltä.

Apua ja ohjeita mm. valtuutusten ja asiakirjojen laatimiseksi on saatavilla:

ProAgrialta

MAATILAT SAAVAT ASiantuntija-
PALVELUA SUKUPOLVENVAIHDOKSIIN
JA MAATILAN YHTIÖITTÄMISIIN,
PERUNKIRJOITUKSIIN JA
PERINNÖNJAKOIHIN.

ProAgria Kiinteistö- välitys Oy LKV:n

VOIT OLLA YHTEYDESSÄ
MAATILAKIINTEISTÖJEN
MYynti- JA OSTO-
ASIOISSA.

- MTK:n lakimiehiltä on saatavissa apua asiakirjojen laadintaan (jäsenille).
- Melan sivuilta löytyvät valtakirjapohjat vakuutusasioihin ja sijaisavun järjestämiseksi.
- Ruokaviraston sivuilta löytyvät ohjeet valtuutuksen tekemiseksi Vipu-palvelussa tukihakua varten.

(Lähde: Katsaus maatilojen varautumiseen 2020, Työvoimaa tiloille -hanke)

3. Tuotannon riskien hallinta

Veden saannin varmistaminen häiriötilanteissa

VASTUU VESIHUOLLOSTA ON TILALLA ITSELLÄÄN. PAIKALLISELTA VESIHUOLTO-LAITOKSELTA VOI KUITENKIN PYYTÄÄ SUUNNITTELUAPUA TILAN KORVAUSVEDEN JÄRJESTÄMISEKSI.

	KUNNOSSA	PUUTE
Veden keskimääräinen käyttömäärä/vrk:		
Vedentoimittaja:		
Sulkuvesiventtiilin sijainti on tiedossa kaikilla tilalla työskentelevillä.		
Pitkäkestoisen vesikatkoksen vaikutusten arviointi on tehty.		
Mikä on tilan oma varautumiskeino vesikatkoon? ☐ Oma kaivo, jossa on tarpeeseen nähden riittävä vedensaanti ja tarvittaessa suodatusjärjestelmä. ☐ Säiliöt, joissa on kiertävä vesi. ☐ Jokin muu? Mikä?		
Jos tilan korvausvesi on kuljetuksen varassa, miten kuljetus järjestetään? ☐ Tilalla oma säiliöperäkärry ☐ Vedenkuljetuksesta on tehty sopimus palveluntarjoajan kanssa		
Vesilaitoksen antamat ohjeet vedensyöttöön on tiedossa.		
Liitännät ja laitteistot syötön toteuttamiseksi on hankittu.		
Varaveden käyttöönottoimenpiteet on sijoitettu aikajanelle.		
Tilan omia huomioita vedensaannin varmistamiseksi:		

Sähkön saannin varmistaminen katkoksissa

Keskimääräinen käyttömäärä/vrk:

Sähköntoimittaja:

Sähköpääkeskuksen sijainti:

Pääsulakkeen koko:

PIXHILL

Varavirran tuottaminen

	KUNNOSSA	PUUTE
Miten tilan varavirta tuotetaan?		
Varavirtalaitteen sijainti ja käyttöohje on useamman henkilön tiedossa.		
Tilalla on määritelty jatkuvasti virtaa tarvitsevat laitteet, jotka on pidettävä katkojen ajan käynnissä varavirran avulla.		
Tilalla on tieto, kuinka pitkään käytössä olevalla varavoimalähteellä voidaan tuottaa tarvittava määrä sähköä.		
Polttoainetta on varastossa riittävästi, että kriittiset toiminnot pyörivät pitkäaikaisen sähkökatkon ajan.		
Varavoimalaitteen toimivuus on varmistettu säännöllisellä huollolla ja koekäytöllä – myös talviolosuhteissa.		
Polttoaineen laadussa on huomioitu vuodenaika.		
Asennusta ja huoltoa varten koneen läheisyydestä löytyvät kirjalliset ohjeet.		
Tilalla on riittävän laadukas varavirtalaite. Varasähköjärjestelmän käytön aikana tila itse vastaa jännitteen laadusta.		
Varavoimalähteen tehon tarve on arvioitu oikein: teho arvioidaan yläkanttiin alijännitteen ja laitevikojen välttämiseksi.		
Kaikki laitteet on asennettu kiinteistön sähköverkkoon verkonhaltijan mittarin jälkeen, ettei varavoimalla tuotettua sähköä lueta verkkoyhtiön kulutukseksi ja laskuteta.		
Varavoimalaite on täysin erotettu verkkovirrasta, jotta varavoimalla tuotettua sähköä ei pääse virtaamaan takaisin verkkoon. 		
Mahdolliset korjattavat puutteet ja omat huomiosi maatilasi varavirran turvallisesta tuottamisesta:		

 Sähkön takaisinvirtaus voi aiheuttaa hengenvaaran sähköverkon vauriota korjaavalle asentajalle.

Kaikki sähkötyöt ovat luvanvaraisia töitä, joten ne tulee teettää valtuutetulla sähköasentajalla.

VARAVOIMALAITTEEN ASENTAMINEN VAATII ASIANTUNTEMUSTA, JOTEN OLE YHTEYDESSÄ OMAAN VERKKOYHTIÖÖSI!

Aurinkosähköjärjestelmän turvallisuus

Aurinkosähköjärjestelmät ovat lähtökohtaisesti hyvin turvallisia oikein asennettuna, käytettynä ja asianmukaisesti huollettuna.

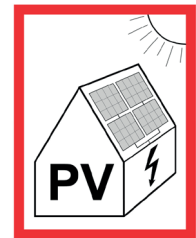
Aurinkosähköjärjestelmiä asentavan toimijan oikeuden tehdä sähkötöitä voi tarkistaa Tukesin toiminnanharjoittajarekisteristä: rekisterit.tukes.fi/toiminnanharjoittajat

	KUNNOSSA	PUUTE
Invertterin sijoittamisessa on huomioitu paloturvallisuus:		
Invertteri on asennettu palamattomalle alustalle.		
Sen päälle ei pääse kertymään esimerkiksi pölyä tai sahanpurua.		
Sen tuuletusaukon eteen ei ole sijoitettu muita laitteita.		
Laitteeseen ei pääse nousemaan kaasuja kuten metaania.		

INVERTTERI MUUTTAA PANEELIEN TUOTTAMAN TASAVIRRRAN SÄHKÖLAITTEILLE SOPIVAKSI VAIHTOVIRRAKSI. LAITTEEN VÄÄRÄ SIOITTAMINEN ON VÄLITÖN TULIPALORISKI.

Huolto- ja pelastushenkilöstön turvallisuuden varmistamiseksi kohteet, joissa on aurinkosähköjärjestelmä, on varustettava oheisella merkillä.

Merkki on asennettava
- sähköasennuksen liittymiskohtaan
- energian mittauskohtaan
- sähkökeskukseen, jota syötetään aurinkosähköjärjestelmällä.

	KUNNOSSA	PUUTE
Aurinkopaneelien yleistä kuntoa tarkkaillaan silmämääräisesti säännöllisin väliajoin.		
Paneelien kunto tarkistetaan erityisesti aina myrskyn jälkeen.		
Lika ja roskat on poistettu varoen.		
Lumenpoiston tarvetta on arvioitu ammattilaisen kanssa ja huomioitu turvalliset työmenetelmät liukkaalla katolla.		
Vaurioituneesta laitteesta on otettu yhteyttä järjestelmän toimittajaan.		
Aurinkosähkövoimalaitoksen laitteiden ja järjestelmien suojaamiseen oikosululta, ylikuormitukselta, ylijännitteeltä ja salamaniskulta on käytetty DC-katkaisijoita, DC-sulakkeita ja DC-ylijännitesuojaimia.		
Aurinkosähköjärjestelmälle on nimetty vastuuhenkilö (laitteistovastaava).		
Aurinkosähköjärjestelmälle on laadittu sähkö- ja paloturvallisuutta sekä järjestelmän toimintakuntoa ylläpitävä huolto- ja kunnossapito-ohjelma.		
Kunnossapito-ohjelman dokumentaatiossa on kuvattuna järjestelmän kytkennät ja rakenne.		
Pelastussuunnitelma on päivitetty huomioiden aurinkosähköjärjestelmän riskit ja toimintaohjeet.		
Aurinkosähköjärjestelmästä on laadittu onnettomuustilanteita varten kohdekortti (osa pelastussuunnitelmaa).		
Kohdekortti on sijoitettu näkyvästi.		

jatkuu

Jos maatilalla syttyy rakennuspallo aurinkopaneelien asennusvirheen vuoksi, korvaussumma pienenee tai voi jäädä saamatta kokonaan. Ennen aurinkopaneelien asennusta kannattaa olla yhteydessä omaan vakuutusyhtiöön.

(Lähde: LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa verkkosivut)

	KUNNOSSA	PUUTE
Sähkökatkojen varalta toiminnassa on huomioitu aurinkopaneelien ja varavirtajärjestelmän yhteensopivuus:		
Aurinkosähköjärjestelmä on kytketty siten, ettei se syötä sähköä samanaikaisesti varavoiman kanssa.		
Automaattikäynnisteisessä generaattorissa on varmistettu, etteivät generaattori ja paneelit toimi yhtä aikaa.		
Traktorikäyttöisessä generaattorissa on selvitetty, vaatiiko aurinkosähköjärjestelmä esimerkiksi kelakytkinohjauksen.		
Mahdolliset korjattavat puutteet ja omat huomiosi aurinkosähköjärjestelmän asennuksista ja käytöstä:		

Lisätietoja ja tietokorttipohjia: motiva.fi/ratkaisut/uusiutuva_energia/aurinkosahko/aurinkosahkon_paloturvallisuus

Kotieläintuotannon riskeihin varautuminen

	KUNNOSSA	PUUTE
Eläintautiriskien hallinta normaalitilanteissa		
Yleisimpiä tarttuvia eläintauteja ennaltaehkäistään ja hallitaan tilalla suunnitellusti.		
Kaikille tilan toimijoille on tarjolla riittävät ja puhtaat suojavarusteet: saappaat, haalarit, kertakäyttökäsineet ja päähine.		
Tilalla on käytössä tautisulku eli hygieniateinen.		
Salmonellanäytteet otetaan säännöllisesti myös vakuutusturvan takaamiseksi.		
Tilat siivotaan säännöllisesti.		
Tavaroilla on omat paikkansa ja järjestys, joka helpottaa tilojen puhdistamista.		
Rakenteet ja kalusteet pystytään siirtämään ja purkamaan tilojen ja pintojen perusteellisen siivouksen toteuttamiseksi.		
Nuorille, synnyttävälle ja sairaille eläimille on varattu omat tilansa.		
Raadoilla on muusta toiminnasta riittävän etäällä oleva säilytyspaikka, josta ne voidaan noutaa tautiturvallisuus huomioiden.		
Pienjyrsijöiden ja lintujen torjunnasta on huolehdittu.		
Eläintautiriskien hallinta poikkeavissa tilanteissa		
Toiminta on vakuutettu tapaturmien ja vakuutettavissa olevien eläintautien varalle.		
Eläinten terveys ETT ry:n antamat toimintaohjeet epidemioiden varalle ovat tiedossa ja niitä noudatetaan. ett.fi		

jatkuu

	KUNNOSSA	PUUTE
Eläinten välillä tarttuvat taudit		
Tilojen välisissä eläinten siirroissa huomioidaan eläintautiriski.		
Jos tilalle joudutaan ostamaan eläimiä, tutkitutetaan niistä tarttuvat taudit etukäteen ja ostetaan eläimet vähäriskisiltä tiloilta.		
Karanteenimahdollisuus tilalle siirrettäville eläimille.		
Eläintilojen suunnittelussa ja rakenteissa on huomioitu pintojen helppo puhdistettavuus ja kalusteiden siirrettävyys ja purettavuus saneeraustilanteessa.		
Vasikoille on olemassa väistötila, jonne ne voidaan siirtää varsinaisten tilojen perusteellisen pesun ja desinfioidun ajaksi.		
Kuivikkeiden saannin varmistaminen		
Käytössä olevan kuivikkeen saatavuus on varmistettu myös pitkällä aikavälillä.		
Jos tilalla on kuivikkeena turve, korvaavaa vaihtoehtoa on pohdittu ja sen saatavuutta selvitetty.		
Kaivoveden puhtauden varmistaminen		
Kaivoveden puhtautta seurataan päivittäin aistinvaraisesti.		
Tilan kaivovedestä otetaan näyte:		
☐ Säännöllisesti 2–3 vuoden välein.		
☐ Aina ennen uuden kaivon käyttöönottoa.		
☐ Jos tilalle asennetaan uudet vesiputket.		
☐ Jos veden saastumisesta on pienikin epäily.		
Mahdolliset korjattavat asiat ja omat huomiosi eläinterveyden ylläpitämiseksi:		

VARMISTA TALOUS-
VEDEN TUTKIMUS-
TIHEYDEN VAATIMUS
OMALTA TUOTANTO-
OSUUSKUNNALTASI.

Kasvintuotannon riskeihin varautuminen

	KUNNOSSA	PUUTE
Lannoitteet		
Lannoitteiden saatavuus on varmistettu.		
Lannoitteiden hankinnassa hyödynnetään hintaportaita.		
On pohdittu ja selvitetty vaihtoehtoiset, kustannustehokkaat lannoitusmuodot.		
Viljelysuunnittelussa on huomioitu, tarvitaanko lannoitteita ja mitä lannoitteita tarvitaan.		
Karjanlannan luovutus- / vastaanottosopimukset on tehty.		
Karjanlannan etäsäiliöt tarkastetaan säännöllisesti ja niiden vuokrasopimukset ja vastuut on sovittu.		
Lannoitteet varastoidaan turvallisesti.		
Sääriskeihin varautuminen		
☐ Kasvilajivalikoimalla ☐ Erilaisia viljelymaaperiä hyödyntämällä ☐ Viljelykierrolla ☐ Käyttämällä syyskasveja viljelykierrossa ☐ Kotieläinten rehun saatavuus on varmistettu erittäin huonona satovuotena.		

jatkuu

	KUNNOSSA	PUUTE
Kasvitaution riskin hallinta		
Viljelyssä hyödynnetään viljelykiertoa.		
Tilalla on mietitty tai käytössä muita vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä.		
Tauteja seurataan kasvustokierroksilla ja niihin reagoidaan tarpeen mukaan.		
Kasvinsuojeluaineet on varastoitu oikein.		
Kasvinsuojeluaineiden kanssa toimitaan huolellisesti.		
Ruiskuttajalla on voimassa olevan kasvinsuojelututkinto. !		
Käytössä olevan kasvinsuojeluruiskun testaus on voimassa. !		
Mikä tilalla on tärkeyslistan kärjessä kannattavan kasvintuotannon turvaamiseksi?		

! **TUTKINTO ON VOIMASSA VIISI VUOTTA KERRALLAAN. VOIT TEHDÄ TUTKINNON SÄHKÖISESTI TÄMÄN LINKIN KAUTTA.**

proagria.fi/palvelut/kasvintuotanto/sahkoinen-kasvinsuojelututkinto

! Kasvinsuojeluruiskun testaus on voimassa viisi vuotta, jos se on testattu ennen 31.12.2020. Vuodesta 2021 alkaen ruiskun testaus on voimassa kolme vuotta.

Koneiden ja laitteiden toimintavarmuuden turvaaminen

	KUNNOSSA	PUUTE
Varaosat		
Keskeisten ja kuluvien varaosien saatavuus on varmistettu tai ne löytyvät omasta varastosta.		
Tärkeimmillä koneilla on voimassa olevat huoltosopimukset.		
Traktoreilla ym. keskeisillä työkoneilla on keskeytysvakuutukset.		
Laiterikkojen hallinta		
Miten keskeisten tuotantokoneiden rikkoutumiseen on varauduttu?		
☐ Sopimukset naapuriavusta		
☐ Sopimukset urakoitsijan kanssa		
☐ Selvitetty vuokrakoneen saatavuus ja hinta		
Tuotantoautomaatiikan häiriövarmennus		
Tiedonsiirto ja automaattinen varmuuskopiointi on varmistettu.		
Tietokoneautomaatiikka on varustettu ups-suojauksella.		
Sähkökatkoihin on varauduttu.		
Polttoaineet		
Saatavuus kriittisen tuotantokauden ajaksi on varmistettu.		
Tilalla on pohdittu vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttömahdollisuuksia.		
Polttoaineet on suojattu varkauksien estämiseksi. 		
Mahdolliset korjattavat puutteet ja mitä muuta tärkeää tilalla on huomattu koneiden ja laitteiden toimintavarmuuden ylläpidosta:		

 Lisää polttoaineen turvallisesta varastoinnista [sivulla 30.](#)

4. Toiminnan ja ympäristön turvaaminen

Tietoturva- ja kyberturvallisuuden lisääminen

Maatilayritykset ovat riippuvaisia toimivista tietojärjestelmistä. Häiriöistä ja hyökkäyksistä voi aiheutua haittaa, vaaratilanteita ja taloudellista tappiota. Varautumisen hinta on pieni verrattuna uhan toteutumisen aiheuttamaan tappioon.

Tärkeät perusasiat tietoturvan ylläpitämiseksi tunnuksien ja salasanojen osalta

- Pidä salasana vain omassa tiedossasi! – Älä jaa sitä kenellekään.
- Käytä riittävän vaikeaa salasanaa (tai lausetta).
- Vähintään 15+ merkkiä, numeroita, kirjaimia (isot, pienet) ja erikoismerkkejä.
- Paras vaihtoehto on luoda generaattorilla todella pitkiä salasanoja.
- Käytä kaksivaiheista kirjautumista (MFA, 2FA) aina kun se on mahdollista.
- Käytä eri palveluissa eri salasanaa ja mahdollisuuksien mukaan eri käyttäjätunnusta (miehellään ei sähköpostiosoitetta käyttäjätunnuksena)
- Salasanan uudelleenkäyttö eri palveluissa ja järjestelmissä johtaa tilanteeseen, missä yksi murrettu salasana vaarantaa kaikki käyttäjän tilit eri järjestelmissä.
- Työkäyttöön liittyviä tunnuksia tai salasanoja ei saa koskaan käyttää vapaa-ajan palveluissa.
- Määrittele etukäteen, miten toimit, jos unohdat salasanan.

MIKSI KUKAAN
HALUAISI HYÖKÄTÄ
MAATILALLE VERKON
KAUTTA TAI
FYYSISESTI?

– Kiusalla tai kiristääkseen, ideologiansa vuoksi, aiheuttaakseen häiriötä tuotantoketjussa, vahingossa tai koska hän voi.

	KUNNOSSA	PUUTE
Tehtävälista tietoturvan parantamiseksi		
Toimittajien kanssa on laadittu kirjalliset sopimukset.		
Toimintaohjeet ja tietoturvaohjeet on laadittu ja koulutettu.		
Toimintaohje on tiedossa puhelimen tai tabletin katoamisen tai varkauden varalta.		
Tilalla on mietittynä, miten esimerkiksi eläinrekisteri-ilmoitukset tai muut määrätyllä aikataululla tehtävät toimenpiteet hoidetaan tilanteessa, jossa tietojärjestelmät eivät toimi.		
Käyttäjätunnukset ja salasanat on ohjeistettu ja käyttöoikeudet määritetty.		
Varmuuskopiot on tehty ja niitä valvotaan.		
Tietoturvasovellus (tai virustorjunta) on asennettu ja se on seurannassa.		
Ohjelmistojen päivitykset asennetaan viipymättä.		
Käyttöjärjestelmän ja selaimen päivitykset tehdään välittömästi tietoturva-aukkojen paikkaamiseksi.		
UPSit ja sähkönsyöttö riittävät, laitteet on suojattu fyysisesti.		
IT-laitteille on suojaus erikseen, vaikka varavirtaa olisikin muille laitteille.		
Kaikilla käyttäjillä on suojatut etäyhteydet.		
Tietoverkon varayhteys		
Esimerkiksi kiinteä ja varalla 4G/5G tai kahden eri operaattorin yhteydet sekä varalaitteet		
Ulkoiset antennit, mikäli sijainti haasteellinen verkkojen kannalta		
Kriittisimmille laitteille löytyy varalaitteet. Varalaitteiden saatavuus kaupasta ei ole itsestäänselvyys.		
Tietokoneet		
Verkkoyhteydet		
Virtalähteet		

Päivitykset, tarkastukset ja valvonta ovat osa rutiinia.

Listaa tähän tietojärjestelmien, tietokoneiden, verkkolaitteiden sekä automaatio- ja tuotantolaitteiden palveluiden ja järjestelmien toimittajat, heidän roolinsa ja yhteystiedot. Tee listasta kaaviokuva.

Järjestelmät ja kohteet

1. Nimi ja tarkoitus

---

2. Toimittaja

---

3. Varmistukset

---

4. Ohjeiden sijainti ja vastuuhenkilö

---

5. Tekninen tuki ja etäyhteydet

---

1. Nimi ja tarkoitus

---

2. Toimittaja

---

3. Varmistukset

---

4. Ohjeiden sijainti ja vastuuhenkilö

---

5. Tekninen tuki ja etäyhteydet

---

1. Nimi ja tarkoitus

---

2. Toimittaja

---

3. Varmistukset

---

4. Ohjeiden sijainti ja vastuuhenkilö

---

5. Tekninen tuki ja etäyhteydet

Lisätietoja kyberturvallisuudesta löydät näistä maataloille laadituista oppaista:

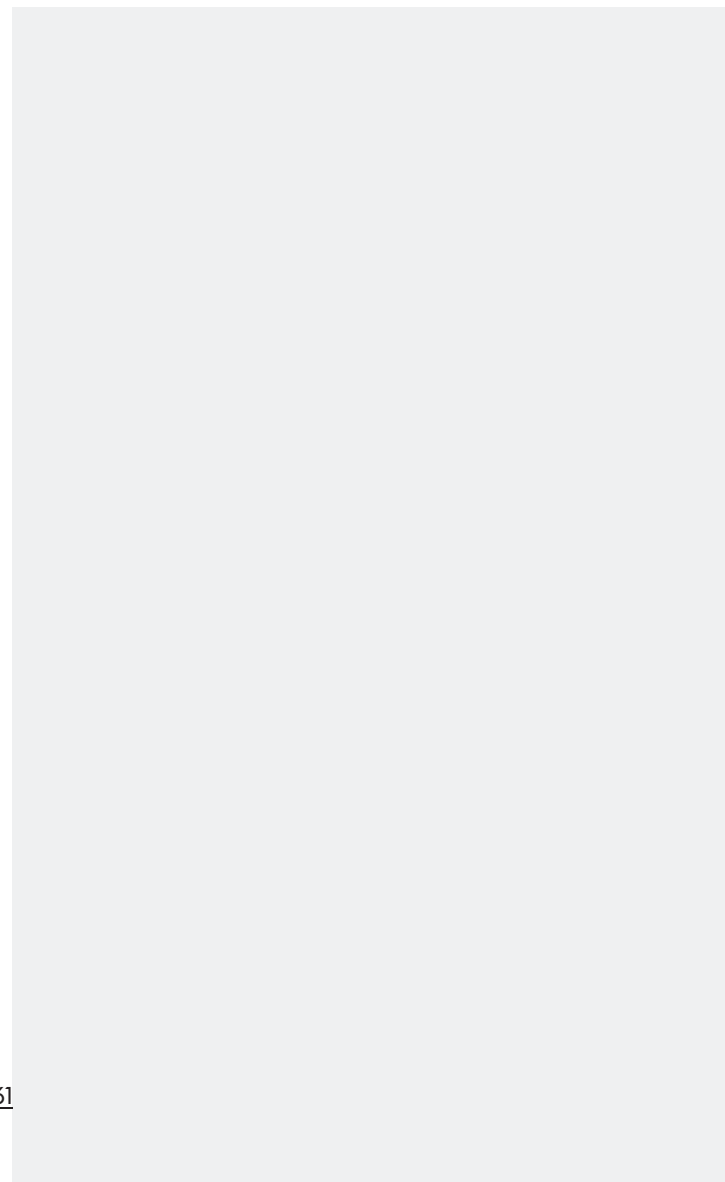
Kyberin taskutieto maataloille

mtk.fi/documents/20143/625673/Kyberopas-maatilat-2019.pdf/1737b6a9-ed06-44d3-78d1-e82d30562d61

Maatilan kyberturvallisuus -infopaketti

jyvsectec.fi/wp-content/uploads/2023/01/maatilan_kyberturvallisuus-infopaketti.pdf

Piirrä tai liitä tähän kaaviokuva järjestelmien välisistä kytkennöistä.

Laadi tähän tietoturvan riskitaulukko ja selvitä keinot riskeiltä suojautumiseksi.

Riskit ja varautuminen

1. Kohde

2. Riski ja syy / vaatimus

3. Vaikutus

4. Suojaus

5. Seuranta

1. Kohde

2. Riski ja syy / vaatimus

3. Vaikutus

4. Suojaus

5. Seuranta

1. Kohde

2. Riski ja syy / vaatimus

3. Vaikutus

4. Suojaus

5. Seuranta

Mitä tilalla on ensisijaisesti laitettava kuntoon tietoturvan ja kyberturvallisuuden parantamiseksi?

Tilan valvonta ja vartiointi

	KUNNOSSA	PUUTE
Tilalla on mietittyä toiminnan kannalta kriittiset suojattavat kohteet.		
Sisätilat pidetään lukittuina.		
Lukot toimivat koodilla tai kulkuläpyskällä toiminnan sujuvoittamiseksi.		
Valvotulla alueella on kyltit, joissa kerrotaan olemassa olevasta kameravalvonnasta ja rikosilmoittimista.		
Keskeisten kohteiden pihavalaistus on riittävällä tasolla.		
Tilalla on arvioitu turvatekniikan kuten kameravalvonnan ja rikosilmoittimien tarve ilkeiden, varkauksien, tai muiden kutsumattomien tunkeutujien varalle.		

Polttoaineen ja muiden vaarallisten aineiden varastointi

Maatilalla saa varastoida 10 000 kiloa eli noin 12 000 litraa polttoöljyä ilman kunnan pelastusviranomaiselle tehtävää kemikaali-ilmoitusta. Ilmoitus kannattaa tehdä, jos tilalla on tarvetta varastoida yli 10 m³ polttoöljyä.

Kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä annettuja määräyksiä ja ohjeita öljysäiliön ja sen varusteiden kunnossapidosta ja tarkastuksista on noudatettava.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen (344/83) mukaan tärkeillä pohjavesialueilla sijaitsevat maanalaiset öljysäiliöt on tarkastettava määräajoin.

VASTUU ÖLJYSÄILIÖN
JA SEN VARUSTEIDEN
KUNNOSTA ON KIIN-
TEISTÖN OMISTAJALLA
TAI HALTIJALLA.

	KUNNOSSA	PUUTE
Tilalla on perehdytty pelastustoimen ohjeisiin ja tarkistuslistaan polttoaineiden varastoinnista. Linkki sivun alareunassa.		
Tilalla on perehdytty pelastustoimen laatimaan kemikaaliriskien tarkistuslistaan. Linkki sivun alareunassa.		
Farmarisäiliöt sijaitsevat laatan päällä.		
Farmarisäiliöt sijaitsevat katoksen alla.		
Vaaralliset aineet säilytetään lukituissa tiloissa ja niiden merkinnät ovat kunnossa.		
Vaarallisten aineiden käyttöturvallisuustiedotteet ovat saatavilla.		
Mahdolliset korjattavat puutteet ja mitä muuta tärkeää tilalla on huomattu polttoaineiden ja muiden vaarallisten aineiden varastoinnista:		

Pelastustoimen laatimat ohjeet ja tarkastuslistan polttoaineen varastoinnista löydät tästä linkistä: pelastuslaitokset.fi/sites/default/files/2022-01/MAATIL~4.PDF

Pelastustoimen laatiman kemikaaliriskien tarkastuslistan löydät tästä linkistä: [Vaaralliset kemikaalit_kaikki moduulit.pdf \(pelastuslaitokset.fi\)](https://pelastuslaitokset.fi/sites/default/files/2022-01/Vaaralliset_kemikaalit_kaikki_moduulit.pdf)

LISÄTIETOA
SAA KUNNAN
PELASTUSVIRAN-
OMAISELTA.

AIKAA ELÄINTEN SUOJAAMISEKSI ON SIIHEN SAAKKA, KUNNES SÄTEILYTURVAKESKUS STUK ANTAA IHMISILLE MÄÄRÄYKSEN SUOJAUTUA SISÄTILOIHIN.

Valmius nopeaan saastelaskeumalta suojautumiseen

Suojaustoimiin ryhdytään vasta viranomaisten ohjeiden pohjalta. Suojautumistoimet eivät saa vaarantaa eläinten hyvinvointia. Ohjeiden jälkeen suojaaminen pitää käynnistää mahdollisimman nopeasti.

Suojaaminen pitää olla tehtynä ennen kuin radioaktiivinen laskeuma saapuu alueelle. Lähde: Ruokavirasto

	KUNNOSSA	PUUTE
Ovatko alla olevat materiaalit nopeasti saatavilla suojauskohteen lähellä ja onko niitä riittävästi?		
Haalareita ja hengityssuojaimia ihmisten suojaamiseen.		
Ilmastointijärjestelmään soveltuvia suodattimia.		
Aumamuovia, kevyt- ja kuormapeitteitä juomaveden, rehujen, kasvustojen ja esim. rehunjakelukoneiden peittelemiseen.		
Teippiä muovien kiinnittämiseen ja aukkojen tilkitsemiseen ja viljasiilon luukkujen tiivistämiseksi.		
Liinoja, kangasta tai rättejä puhdistamiseen.		
Eläimille saadaan riittävästi puhdasta ruokaa ja vettä saastelaskeuman ajaksi.		
Suojassa olevaa puhdasta rehua on saatavilla.		
Eläinten juomavesi on helposti suojattavissa tai varastoitavissa.		
Eläimet saadaan tarvittaessa nopeasti sisätiloihin.		
Kylmäpihaton rajaamista ja suojaamista on suunniteltu.		
Ilmanvaihdon voi sulkea tai ilman suodattaa.		
Valmius kunnan ja pelastuslaitoksen tiedotuskanavien seuraamiseen tilannekuvan ja toimintaohjeiden saamiseksi.		
Huomasitko korjattavaa tilasi valmiudessa suojautua nopeasti saastelaskeumalta?		

Lisätietoja Ruokaviraston sivuilta: [Elintarvikeketjun alkutuotannon suojelutoimet säteilyvaaratilanteessa](#)

5. Katse paloturvallisuuteen

Esitetyt riskitekijät ovat yleisesti tunnistettuja ja tarkoitettu tukemaan oman toimintaympäristön tarkastelua. Olennaista on tarkastella tilakohtaisia riskejä riittävän yksityiskohtaisella tasolla, sillä **onnettomuudet tapahtuvat yleensä yhden tai useamman pienen turvallisuuspuutteen seurauksena**. Tarkastuslistan laatiminen perustuu pelastuslaitoksen pitkäaikaiseen kokemukseen erilaisista onnettomuuksista ja niiden syihin perustuvista selvityksistä. Lähde: Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

KUN KAIKKI
KERÄÄNTYVÄT
TULIPALON SATTUESSA
KOKOONTUMISPAIKALLE,
TIEDETTÄÄN, JOS
JOTAKUTA TÄYTYY
LÄHTEÄ PELASTAMAAN
PALAVASTA RAKEN-
NUKSESTA.

Kokoontumispaikat ja sisätiloista poistuminen

	KUNNOSSA	PUUTE
Ihmisten kokoontumispaikka on sovittu.		
Ovet ovat sisältä helposti avattavissa.		
Uloskäynneillä ei säilytetä poistumista estäviä tai hidastavia tavaroita.		
Pelastustikkaat on kunnossa ja niille on helppo laskeutua.		
Ikkunoissa on kiintopainikkeet.		
Eläinten siirtäminen turvalliselle alueelle on suunniteltu.		
Eläinten poistumisreitti on merkitty ja se on vapaa.		
Eläinten kokoamispaikat ja varapaikat pelastautumistilannetta varten on sovittuina.		
Ajolevyjen, kytkyiden ja päitsien säilytyspaikka on tiedossa ja ne ovat helposti saatavilla.		
Muuta huomioitavaa:		

Sammutus ja pelastusvalmius

	KUNNOSSA	PUUTE
Palovaroittimet on asennettu ja ne testataan kuukausittain.		
Myös eläinsuojissa on paloilmoinjärjestelmä.		
Alkusammutuskalustoa on nopeasti saatavilla.		
Sammuttimien sijaintikyltit on asennettu rakennusten ulkopuolelle.		
Alkusammutuskaluston määrä on riittävä.		
Käsisammuttimet (jauhe-, vaahto- yms.) on määräysten mukaan tarkastettu ja huollettu (tarkastusväli 1 tai 2 vuotta).		
Vesiletkujen varustelussa on huomioitu alkusammutuskäyttö.		
Savunpoisto eläinsuojista on suunniteltu.		
Lomittajat on perehdytetty turvajärjestelyihin.		
Muuta huomioitavaa:		

Laske palokunnan saapumisaika tilallesi:

Onnettomuuden havaitsemisaika 1 min + hälyttäminen (112) 1 min + lähtövalmiusaika 5 min + ajoaika kohteeseen 1 min / 1 km.

Paloturvallisuuden huomioiminen jokapäiväisessä toiminnassa

	KUNNOSSA	PUUTE
Sisä- ja ulkoalueiden siisteyteen ja järjestykseen on kiinnitetty huomiota.		
Rakennusten seinustoilla ei säilytetä palavaa materiaalia (vähintään 8 m).		
Palavien nesteiden säilytys tarkoitukseen varatuissa astioissa, astiat on merkitty ja vuotoriskit eliminoitu.		
Kaasupullojen säilytys on ohjeiden mukaista.		
Kaasupullojen sijainnista kertovat kyltit löytyvät rakennusten ulkoseinistä.		
Toimintaohjeet on laadittu ja käyttöturvallisuustiedotteet ovat saatavilla palavien ja muiden kemikaalien onnettomuuksien varalle.		
Sähkökaappien edustat ovat vapaata tilaa.		
Sähkökaappien tiivisteet ovat kunnossa ja kannet tiiviisti suljettu.		
Kuumia (halogeeni) valaisimia ei ole pölyisissä tiloissa.		
Valaisimien yleiskunto on hyvä ja suojakuvut ovat paikallaan.		
Sähkölaitteet ja niiden ympäristö ovat siistejä.		
Sähkölaitteet on huollettu ja vikavirtasuojat kunnossa.		
Jatkojohdot ovat kunnossa.		
Työkoneissa on päävirtakytkimet ja koneilla on hyväksytyt säilytystilat.		
Sähköasennusten määräaikaistarkastus (pääsulake > 35 A → 10 v).		
Savu- ja ilmahormit ovat kunnossa ja nuohottu ohjeiden mukaisesti.		

jatkuu

	KUNNOSSA	PUUTE
Palo-osastot ovat rakennuslupien mukaisesti toteutettu.		
Palo-osastoivat rakenteet ovat tiiviit ja läpiviennit kunnossa.		
Palo-ovet ovat itsesulkeutuvat ja salpautuvat.		
Palo-ovien toimintaa tarkkaillaan.		
Palo-ovia ei kiillata auki.		
Tulitöissä noudatetaan vakuutusyhtiöiden ohjeita.		
Lämmitysjärjestelmälle on tehty huolto- ja kunnossapito-ohjelma ja huollot on tehty ohjelman mukaisesti. 		
Tulisijojen suojaetäisyydet ovat riittävät.		
Avotulen poltolle on varattu turvallinen pakka.		
Tilapäisten lämmittimien käytössä huomioidaan käyttöohjeet.		
Viljankuivaamon käytönjälkeiset puhdistus- ja huoltotoimet on tehty.		
Huomasitko korjattavaa tilasi paloturvallisuuteen liittyen? Mitä muita huomioita teit?		

 Lisätietoja ohjeesta löydät tästä linkistä:
[Kiinteän polttoaineen lämmityskattiloiden turvallisuus.pdf](#)

Onneksi olkoon, sinulla on nyt hallinnassasi suuri määrä tilasi riskitekijöitä! Turvallisuus koostuu laajasta joukosta yksittäisiä asioita, jotka vaikuttavat toisiinsa. Riskien hallinta edellyttää tämän laajan kokonaisuuden näkemistä ja johtamista.

Riskien arviointi tehty ja puutteet korjattu

____ / ____ 20____

Nimi

Maatilan varautuminen -hanke

ProAgria
Etelä-Pohjanmaa

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kiitos yhteistyöstä tämän aineiston kokoamiseksi:

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Jylhän Sähköosuuskunta
Kurikan kaupungin maaseutupalvelut
LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa
Mela
MTK Etelä-Pohjanmaa
Opsec Oy
Ruokavirasto